

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Харківського національного
університету мистецтв імені І.П. Котляревського

Протокол № 9 від 27.04.2023 р.

Введено в дію наказом
від 28.04.2023 р. № 45

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
освітньо-наукового ступеня
МАГІСТР
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

галузь знань: 02 КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

спеціальність: 025 МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА: МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

ВСТУП

Практична підготовка здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти ОНП «Музичне мистецтво» є важливою ланкою у ієрархічній системі практик ХНУМ імені І.П. Котляревського, вона логічно продовжує напрацювання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і забезпечує цілісний підхід до набуття досвіду діяльності за фахом, практичного закріплення набутих компетентностей, що забезпечують розвиток фахових якостей, ініціативності та креативності здобувачів, їхньої здатності до навчання протягом життя та професійного самовдосконалювання.

Наскрізна програма практики складена у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 року №93 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти № 351 від 20.12.94 року, та на основі робочих навчальних програм обов'язкових дисциплін фахової та наукової підготовки для закріплення теоретичних знань і здобуття практичних навичок роботи.

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що визначає зміст проведення практик здобувачів вищої освіти, та є основою для складання робочих програм усіх видів практики вказаного освітнього рівня з урахуванням специфіки виду практики, особливостей баз практики та конкретних умов їх проходження.

Наскрізна програма практики розроблена відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво» підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістр, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Мета і завдання практики визначаються прогнозованими результатами навчання за освітньо-науковою програмою підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Мета практичної підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр освітньої програми «Музичне мистецтво» полягає в опануванні комплексом методологічних та практичних напрацювань у вирішенні кейсів професійної діяльності, що пов'язана з:

- здійсненням науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти;

- розробкою та реалізацію власних творчих проєктів у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській діяльності;
- проведенням наукових досліджень;
- закріпленням теоретико-методологічних настанов фундаментальних музикознавчих дисциплін у практичній площині діяльності здобувача, а саме: здатністю захистити власну наукову позицію (концепцію) та вмінням проявити самостійний підхід до вирішення проблемних ситуацій в музичній науці.

Основним завданням практики є якісна практична підготовка майбутніх фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, що реалізується через:

- закріплення теоретичних знань у практичній діяльності;
- завершення формування набутих компетентностей, що забезпечують успішність професійної діяльності (комунікативних, дидактичних, аналітичних, творчих тощо);
- осмислення практичного досвіду фахівців установ, де проводиться практика, оволодіння сучасними формами організації професійної діяльності;
- екстраполяцію у науковий процес та виконавську діяльність наукових та практичних результатів діяльності;
- апробація у публічних виступах основних ідей, положень та висновків, отриманих теоретичних та практичних результатів власного наукового дослідження з дотриманням правил академічної доброчесності.

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Види та терміни практик здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр освітньої програми «Музичне мистецтво».

Основні види практик – навчальна, виробнича, переддипломна, що є взаємодоповнюючими елементами системи практичної підготовки здобувачів вищої освіти, реалізуються як компоненти педагогічної практики, практики за фахом та наукової практики, змістовне наповнення яких визначається робочими програмами.

Терміни та форми контролю практик наведено у таблиці:

Види практики	Терміни	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю
Практика за фахом	1-4 семестр	6	Залік
Педагогічна практика	2-4 семестр	3	Залік
Наукова практика	2-4 семестр	6	Залік

1.2. Бази практик

Здобувачі вищої освіти мають можливість проходити усі види практик на загальноуніверситетських базах практики, у мистецьких закладах культури і освіти згідно цільового договору здобувача (за наявності), на випусковій кафедрі.

Основні види практики забезпечують відповідні структурні підрозділи Університету та партнерські організації, з якими укладено угоди про співробітництво, зокрема:

Вид практики	Бази практики
Практика за фахом	Концертні зали, навчальні лабораторії, бібліотека ХНУМ імені І.П. Котляревського, Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека, класи викладачів фаху та керівників практики студента-практиканта.
Педагогічна практика	Комунальні початкові спеціалізовані мистецькі заклади, Харківський державний музичний ліцей, Харківський ліцей

	мистецтв №133 Харківської міської ради, комунальний заклад «Харківський музичний фаховий коледж імені Б.М. Лятошинського» Харківської обласної ради, комунальний заклад «Харківський фаховий вищий коледж мистецтв» Харківської обласної ради.
Наукова практика	Кафедра інтерпретології та аналізу музики, навчальні лабораторії, бібліотека ХНУМ імені І.П. Котляревського.

1.3. Відповідальність за організацію практик та їх методичне забезпечення.

Відповідальність за проведення практик здобувачів вищої освіти ступеня магістр освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» покладено на кафедри ХНУМ імені І.П. Котляревського:

- спеціального фортепіано;
- хорового та оперно-симфонічного диригування;
- сольного співу та оперної підготовки;
- композиції та інструментування;
- теорії музики;
- інтерпретології та аналізу музики;
- історії української та зарубіжної музики;
- оркестрових духових та ударних інструментів;
- оркестрових струнних інструментів;
- музичного мистецтва естради та джазу;
- народних інструментів України.

Кафедри розробляють методичне забезпечення практик згідно з «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ХНУМ імені І.П. Котляревського», чинними навчальними планами та цією Наскрізною програмою практики. Методичне забезпечення включає робочі програми практик та методичні рекомендації щодо проходження практики з фаху, щодо підготовки та захисту звіту з практики, щодо оформлення методичних матеріалів за результатами педагогічної практики тощо.

На початку навчального року кафедри:

- затверджують календарний план проходження практик;
- здійснюють закріплення здобувачів освіти за керівниками практики та відповідними базами практик;
- надають здобувачам необхідний пакет документів (див. Додатки).

1.4. Дистанційне проведення практик. У процесі організації практики в період військового стану та/або у випадку виникнення інших форс-мажорних обставин (карантин тощо) може бути застосована *дистанційна форма* організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка передбачає використання засобів та технологій дистанційного навчання.

У цьому випадку керівники практик вносять корективи в змістове наповнення програм практики відповідно до умов організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, визначаються з пакетом звітної документації, формою, процедурою та критеріями захисту результатів проходження практики.

РОЗДІЛ II ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИК

2.1. Закріплення здобувачів вищої освіти ступеня магістр освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» за базами практики та призначення керівників практики кожному здобувачеві здійснюється кафедрами, відповідальними за проведення практик і подається керівнику практики ХНУМ імені І.П. Котляревського на початку навчального року.

Здобувач вищої освіти може самостійно (за згодою кафедри) обрати базу практики, угодивши це з обраною установою у письмовій формі (оформлення договору).

До початку практики керівник практики від кафедри проводить інструктаж, де ознайомлює здобувачів вищої освіти з питаннями, що стосуються організації і проходження практики, форми звіту, переліку звітної документації тощо.

Також керівник практики від кафедри проводить зі здобувачем освіти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці.

2.2. Документальне оформлення проходження практик

Проходження практики здобувачами освіти відображається у наступних документах:

по кафедрі:

- затверджений засіданням кафедри календарний план проходження практики та закріплення здобувачів освіти за керівниками практик та відповідними базами практик;
- направлення на практику (для виробничої практики);
- письмова характеристика здобувача, який пройшов практику;
- звіт кафедри про проведення практик за навчальний рік.

документація здобувача:

Для проходження педагогічної практики:

- письмовий звіт про проходження практики;
- заповнений щоденник практики;
- методичну розробку уроку; звіт про проведення відкритого уроку та його методичну розробку;

Для проходження практики за фахом:

- письмовий звіт про проходження практики.

Для проходження наукової практики:

підтвердженням проходження практики є апробація отриманих науково-практичних результатів із дотриманням правил академічної доброчесності:

- дані про виступ із доповіддю, що презентує оригінальну наукову концепцію як публічну презентацію основних положень за матеріалами магістерської кваліфікаційної роботи (копія Програми конференції, текст доповіді);
- підготовлений текст наукової статті за матеріалами магістерської кваліфікаційної роботи.

Пакет документів, яким оформлено проходження практики та звіт за її результатами зберігається на кафедрі протягом п'яти років.

2.3. Оцінювання практики. Контроль та оцінювання проходження практичної підготовки здобувачами освіти, які навчають за освітньо-науковою програмою «Музичне мистецтво» відбувається щосеместрово у формі заліку та презентації результатів практики на кафедрі по її закінченню в останньому семестрі.

Оцінка з практики має враховувати рівень теоретичної і практичної підготовки майбутнього фахівця, якість виконання завдань практики, ступінь оволодіння вміннями і навичками, творчий підхід, якість оформлення

документації, своєчасність її подачі, готовність до написання кваліфікаційної роботи тощо.

Практикант зобов'язаний повністю виконати завдання, передбачені програмою практики, дотримуватися правил трудового розпорядку, нести відповідальність за виконану роботу, відвідувати вчасно базу практики та вести необхідну документацію.

По закінченні практики здобувачі вищої освіти надають на кафедру звітну документацію.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, вносяться у звіт кафедри та подаються керівнику практики університету.

2.4. Обов'язки та права практиканта. Здобувачі вищої освіти під час проходження практики зобов'язані:

- до початку проходження практики отримати від керівників вказівки щодо проходження практики, інструкції щодо заповнення необхідної документації тощо;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочою програмою практики, вказівки керівників практики;
- ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, та під час проходження практики та суворо їх дотримуватись;
- свою діяльність організувати відповідно до вимог Статуту бази практики, дотримуватись правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- своєчасно оформити звітну документацію та захистити результати практики на кафедрі.

Здобувач-практикант має право:

- звертатися з усіх виробничих питань до керівників практики;
- користуватись нормативними документами установи, де він проходить практику;
- вносити пропозиції щодо удосконалення організації підготовки та проведення практик.

2.5. Обов'язки керівників практики.

Керівник практики від кафедри:

- здійснює загальне керівництво практикою і несе відповідальність за практику закріпленої за ним групи здобувачів вищої освіти;
- забезпечує виконання здобувачами вищої освіти завдань і робочих програм практики;
- перед початком практики перевіряє наявність необхідних місць для практикантів, інформує безпосередніх керівників практики;
- співпрацює з завідувачем практики ХНУМ щодо організації та порядку проведення практики;
- здійснює контроль за виконанням практикантами програми практики, перевіряє документацію з практики (звіти, програми, щоденники практики тощо);
- надає методичну допомогу практикантам, вибірково відвідує бази практики, соціокультурні заходи, у яких практиканти беруть участь, аналізує й оцінює їх;
- консультує щодо правильності оформлення Звіту про практику;
- здійснює поточний та семестровий контроль проходження практики.

ДОДАТКИ*Додаток 1**Зразок звіту з практики за фахом***МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО****Кафедра _____****ЗВІТ З ПРАКТИКИ ЗА ФАХОМ**

здобувача ступеня освіти магістр

студента _____ курсу

факультету _____

*Спеціальність, освітня програма, фахова профілізація*_____
(ПІБ)

Керівник практики від університету

(ПІБ)

Консультант практики від бази практики

(ПІБ)

ВИДИ ПРАКТИК ТА ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗ ПРАКТИК

Вид практики за фахом (1 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Вид практики за фахом (2 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Вид практики за фахом: (3 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Вид практики за фахом: (4 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

ЗМІСТ РОБОТИ на практиці:

(Основна частина звіту – опис змісту роботи, яка була виконана за період проходження практики, послідовність та процесуальні особливості їх виконання; – коротка характеристика вивчених матеріалів; – характеристика завдань і доручень, які були виконані та їх результати; – опис результатів виконання індивідуального завдання, труднощі які виникли під час практики тощо)

1 семестр _____

2 семестр _____

3 семестр _____

4 семестр _____

ДОДАТКИ

(в якості додатків мають бути представлені матеріали до щосеместрової звітності, які засвідчують виконання програми практики – посилання на творчі проекти, афіші, концертні програми, програми конференцій, матеріали та інші активності, передбачені РПНД)

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра _____

ЩОДЕННИК ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача ступеня освіти магістр

студента _____ курсу

факультету _____

Спеціальність, освітня програма, фахова профілізація

(ПІБ)

Керівник практики від університету

(ПІБ)

Консультант практики від бази практики

(ПІБ)

ХАРКІВ-20__

20__-20__ навчальний рік

2 семестр

Тиждень	Вид активності ¹ / Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консультанта практики
Тиждень 1			
Тиждень 2			
Тиждень 3			
Тиждень 4			
Тиждень 5			
Тиждень 6			
Тиждень 7			
Тиждень 8			
Тиждень 9			
Тиждень 10			
Тиждень 11			
Тиждень 12			
Тиждень 13			
Тиждень 14			
Тиждень 15			
Тиждень 16			

3 семестр

Тиждень	Вид активності/ Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консультанта практики
Тиждень 1			
Тиждень 2			
Тиждень 3			
Тиждень 4			
Тиждень 5			
Тиждень 6			
Тиждень 7			

¹ До видів активності крім безпосереднього проведення уроків належать: настановча конференція про дотримання правил техніки безпеки й охорони праці (перше заняття), ознайомлення законодавчих та нормативно-правових документів щодо освітньої діяльності, опанування методологічними кейсами, вивчення документообігу мистецьких навчальних закладів (журнал, календарно-тематичний план, робоча програма навчальної дисципліни тощо), відвідування занять консультанта/керівника практики з його подальшим аналізом та інші види діяльності студента-практиканта, передбачені РПНД.

Тиждень 8			
Тиждень 9			
Тиждень 10			
Тиждень 11			
Тиждень 12			
Тиждень 13			
Тиждень 14			
Тиждень 15			
Тиждень 16			

20__-20__ навчальний рік

4 семестр

Тиждень	Вид активності / Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консульта нта практики
Тиждень 1			
Тиждень 2			
Тиждень 3			
Тиждень 4			
Тиждень 5			
Тиждень 6			
Тиждень 7			
Тиждень 8			
Тиждень 9			
Тиждень 10			
Тиждень 11			
Тиждень 12			

Правила ведення та оформлення Щоденника практики

1. Щоденник – основний документ студента під час проходження практики.
2. За фактом участі в активності (активностях) під час проходження практики протягом тижня студент зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівнику та/або консультанту практики від установи/організації для відповідної відмітки про виконання заходу.
3. По закінченні семестру студент подає щоденник практики на погодження керівнику практики від кафедри, що є одним із складових заліку (поряд із письмовим звітом про проходження практики, методичною розробкою уроку у pdf-форматі або у форматі презентації (по одній у 5, 6, 7 семестрах), відео- або фото-звітом (скріншотом) про проведення відкритого уроку та його методичною розробку у pdf-форматі (8 семестр).
4. Без заповненого щоденника студент не допускається до заліку.

Інформація про бази практики (установи, організації), де здобувач вищої освіти проходив практичну підготовку

Назва бази практики (установи, організації):

Термін проходження практики здобувачем вищої освіти _____

Керівник практики від бази практики (установи, організації):

(прізвище та ініціали)

(посада)

М. П.

(підпис)

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра _____

ЗВІТ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача ступеня освіти магістр

студента _____ курсу

факультету _____

Спеціальність, освітня програма, фахова профілізація

(ПІБ)

Керівник практики від університету

(ПІБ)

Консультант практики від бази практики

(ПІБ)

ВИДИ ПРАКТИК, ТЕРМІНИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗ ПРАКТИК

Вид практики (2 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Студент / учень (ПІБ, фах, курс) _____

або: Група (курс / клас, фах) _____

Предмет, який є практикою _____

Вид практики (3 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Студент / учень (ПІБ, фах, курс) _____

або: Група (курс / клас, фах) _____

Предмет, який є практикою _____

Вид практики (4 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Студент / учень (ПІБ, фах, курс) _____

або: Група (курс / клас, фах) _____

Предмет, який є практикою _____

ЗМІСТ РОБОТИ² на практиці:2 семестр _____

_____3 семестр _____

_____4 семестр _____

_____**ДОДАТКИ**

в якості додатків мають бути оприлюднені матеріали до щосеместрової звітності – три методичні розробки уроків та звіт по відкритому уроку

² (Основна частина звіту – опис змісту роботи, яка була виконана за період проходження практики, послідовність та процесуальні особливості їх виконання; – коротка характеристика вивчених матеріалів; – характеристика завдань і доручень, які були виконані та їх результати; – опис результатів виконання індивідуального завдання, посилання на медіафайли, що засвідчують роботу)

Зразок характеристики практиканта

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ
І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГОкафедра _____
факультет _____

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАКТИКАНТА

вид практики _____
(педагогічна / за фахом)здобувача освіти _____ рівня _____
_____ форми навчання

(ПІБ практиканта)

« _ » _____ 20__ року.

Керівник практики,
посада

_____ підпис

_____ розшифровка підпису

Примітки:

1. Характеристика надається керівником/консультантом практики здобувачу освіти, який завершив проходження практики та зберігається разом зі звітом і щоденником практики здобувача на кафедрі.

2. Приклад характеристики для педагогічної практики:

Студент проходив педагогічну практику в _____ з _____ по _____ 20__ року.

За час проходження практики показав добрий рівень знань з педагогіки вищої мистецької освіти. На заняттях з навчальної практики вивчав методичну літературу, ознайомився з веденням документації, методологією викладання предмету, відвідував заняття консультанта практики. Під час виробничої практики ознайомився з особливостями реалізації освітніх програм відповідних рівнів, типами занять, проводив заняття з студентом/групою _____ (курс, фах). Під час підбору матеріалу та програми враховував вікові та індивідуальні особливості студентів/учнів. Зарекомендував себе відповідальним, старанним, творчим, уважним. Дотримується педагогічної етики, поважає гідність дитини. Рекомендую оцінити педагогічну практику студента ПІБ на «відмінно».

2. Приклад характеристики для практики за фахом:

Студент проходив практику за фахом в _____ з _____ по _____ 20__ року.

За час проходження практики показав добрий рівень знань з спеціальності, відвідував майстер-класи провідних фахівців, удосконалював виконавську майстерність, брав участь у творчих проектах, концертах (перерахувати в яких). Зарекомендував себе відповідальним, старанним, творчим, уважним. Дотримується професійної етики. Рекомендую оцінити педагогічну практику студента ПІБ на «відмінно».

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ
І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

кафедра _____
факультет _____

ЗВІТ ПО ПРАКТИКАМ

за 20__-20__ навчальний рік

1. Здобувачі освіти другого (магістерського) ступеня освіти, які пройшли **практику за фахом** (денна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

2. Здобувачі освіти другого (магістерського) ступеня освіти, які пройшли **практику за фахом** (заочна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

3. Здобувачі освіти другого (магістерського) ступеня освіти, які пройшли **педагогічну практику** (денна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

4. Здобувачі освіти другого (магістерського) ступеня освіти, які пройшли **педагогічну практику** (заочна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

5. Здобувачі освіти другого (магістерського) ступеня освіти, які пройшли **наукову практику** (денна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

6. Здобувачі другого (магістерського) ступеня освіти, які пройшли **наукову практику** (заочна форма навчання):

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

Завідувач кафедри,
посада, вчене звання

(підпис)

(розшифровка підпису)